Kāpēc Ventspilī ir tik daudz Govju?





Foto autors Ventspils Tūrisma informācijas centra foto arhīvs

Govju parādes vēsture

Govju parāde (Cow Parade) ir starptautiska, publiska mākslas izstāde, kas ir bijusi apskatāma lielākajās pasaules pilsētās. Govju izmēri un formu variācijas ir dažādas, “Govju parādes” (CowParade) vēsturi 1998. gadā Cīrihē aizsācis mākslinieciskais vadītājs, Šveicē dzimušais tēlnieks Paskāls Knaps, kuram arī pieder autortiesības uz stāvošām, guļošām un stāvošām stiklšķiedras govju formām, kas tiek izmantotas CowParade pasākumos.

Mākslas projekta pamatā bija ideja, kas tajā pašā pilsētā pirmo reizi tika realizēta 1986. gadā: lauvas kā simbols – no Cīrihes tika krāsotas un pēc tam izstādītas visā pilsētā. Šī koncepcija tika atvesta uz Amerikas Savienotajām Valstīm, Čikāgas uzņēmējs Pīters Hanigs kopā ar Kultūras lietu pārstāvi Luisu Veisbergu, 1999. gadā Čikāgā organizēja pasākumu Govis parādē, pēc tam Šveices uzņēmums CowHolding Parade AG sāka attīstīt ideju un vērsties plašumā. Šī uzņēmuma panākumi iedvesmoja daudzas citas pilsētas uzņemt līdzīgus labdarības līdzekļu vākšanas projektus. Ideju ir pārņēmušas citas pilsētas, kuras ir izvēlējušās dzīvniekus publiskajiem mākslas projektiem ar apgleznotām stikla šķiedras skulptūrām.

“Govju parādes” fenomens ir radījis kopiju dažādu dzīvnieku statuju veidošanas projektus vairākās pasaules pilsētās. 2001. gadā līdzīgs projekts parādījās Berlīnē, kur cilvēka augumā stāvošas lāču skulptūras, izstrādājuši vācu uzņēmēji Klauss un Eva Herlici, 2005. gadā jau iepriekš minētā Šveices pilsēta Cīrihe ir pielāgojusi lāča tēmu “Teddy-Summer”.

Stikla šķiedras govju skulptūras veidojuši vietējie, nacionālie mākslinieki, paužot savu redzējumu, vēstījumu un stāstu sabiedrībai caur govs tēlu. Ar šo darbu palīdzību veidoti vietējai kultūrai raksturīgi mākslas darbi un dizaini, kā arī atspoguļota pilsētas dzīve, vērtības un citas atbilstošas tēmas, apgleznotās govis tika izvietotas pilsētas centros sabiedriskās vietās, piemēram, dzelzceļa stacijās, promenādēs, svarīgās ielās un parkos. Pēc izstādes pilsētā, kas var ilgt vairākus mēnešus, govs statujas tiek izsolītas un ieņēmumi tiek ziedoti labdarībai. /wikipedia.org/

Kāpēc Govis?

Govs ir vispārēji iemīļots dzīvnieks. Govs dažādiem cilvēkiem visā pasaulē pārstāv dažādas lietas – viņa ir svēta, viņa ir vēsturiska, viņa saista mūs ar mūsu pagātni, taču kopīgā sajūta ir pieķeršanās. Govs ir kaut kas maģisks, kas pārspēj visu pasauli. Viņa vienkārši liek visiem pasmaidīt. /www.cowparade.com/

Cowparade Ventspilī

2002. gadā Ventpilī norisinājās akcija “Cow Parade 2002” jeb Govju parāde, kas pasaulē vērtējams kā lielākais un veiksmīgākais publiskais mākslas pasākums. Toreiz par brīnišķīgiem mākslas darbiem tika pārvērstas 25 dabiska lieluma stiklašķiedras govis, kas pēcāk izsolītas labdarības izsolē. No šīs Govju parādes Ventspilī joprojām apskatāmi seši eksponāti.

2012. gadā, atzīmējot 10. gadadienu kopš “Cow Parade 2002” norises, Ventspils ielās, skvēros un parkos atkal iemājoja “Cow Parade 2012” 24 krāšņas un daudzveidīgas Govju parādes Ventspils 2012 dalībnieces, kuras veidojuši mākslinieki no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un pat Azerbaidžānas. Mecenātisma projekta ietvaros, pārdodot mākslas darbus, visa saziedotā nauda tika novirzīta labdarībai – tika ierīkots rotaļu laukums bērnu nama “Selga” audzēkņiem, savukārt pēc izsoles gotiņas mājo pie saviem jaunajiem saimniekiem, taču daļa no tām joprojām priecē pilsētas viesus un pašus ventspilniekus.

Ventspilī sastopamas 24 dažāda izmēra un krāsu gotiņu skulptūras, ko veidojuši slaveni Latvijas un ārvalstu mākslinieki. Pilsētā ir sastopamas 21 dabiska lieluma stiklašķiedras govis un 3 lielās gotiņas – Govs Matrozis, Puķu Govs un Govs “Nomoda sapņi”– 4 metrus augstas un 7 metrus platas.

Teju pēc 10 gadiem mūsu parādei pievienojies jauns eksponāts “Ghetto Games govs”, – vizuālo materiālu veidotājs ir pasaules slavenais latviešu izcelsmes mākslinieks Vladislavs Lakše. Govs radīta ekstrēmo sporta veidu festivāla noskaņās un uz tās ir attēloti sportisti ventspilnieki – Tomass Grīnbergs, Madars Apse un Kārlis Lasmanis, kā arī citi atpazīstami sportisti.

Lai ērtāk atrastu visas gotiņas Ventspilī, ir izveidota pastaigu karte.

Kā Ventspils tika pie goda uzņemt šo parādi?

Projekts bija starptautisks, un pasaulē vērtējams kā lielākais un veiksmīgākais publiskais mākslas pasākums, tas tika pamanīts arī Ventspilī. Ideja par pilsētas dalību šajā projektā no pašvaldības darbinieku puses tika prezentēta, tā laika Ventspils pilsētas domes priekšsēdētājam Aivaram Lembergam. Priekšsēdētāju šī ideja ieinteresēja, jo bija pavisam skaidrs, ka starptautiski atdzītais mākslas un mecenātisma projekts “Govju parāde” iegūs plaša vēriena atpazīstamību pilsētai, kuras vārds pilsētmārketinga jomā nostāsies līdzās pasaules lielākajām metropolēm, un tās visas vieno izpratne par to, cik nozīmīga ir ērta, sakārtota un pievilcīga pilsētvide, ar ko Ventspils vienmēr ir lepojusies.

Kā tapa 3x lielās Govis (Puķu govs, Govs Matrozis, Govs “Nomoda sapņi”)?

Ideju autori ir Ventspils pašvaldība. Līdz ar mazajām gotiņām radās ideja, ka nepieciešams šīs mazās gotiņas palielināt, lai pilsētvidi papildinātu dažādība.

‘’Govs Matrozis’’ izmēri tapa skaidri pavisam vienkāršā veidā – maza izmēra govs uz mola būtu apskatāma tikai kājāmgājējiem, bet lai govi saskatītu no kuģa klāja govs izmēram jābūt vairākkārt lielākam. 2006. gadā Augusta Vilcāna radītā milzu govs ‘’Govs Matrozis’’ joprojām sveicina Ventspils ostā ienākošo kuģu kapteiņus.

2012. gadā, gatavojoties Ventspils Govju parādes desmitgades svinībām, radās ideja izveidot milzu govs statuju no ziediem. Ventspils ar vien pazīstama kā Latvijas ziedu galvaspilsēta, tādēļ arī Sarkanmuižas pļavā, košu “Jūras akmentiņi” dobju ieskauta, izveidota četrus metrus augsta un septiņus metrus gara puķu skulptūra govs veidolā.

Skulptūra “Nomoda sapņi”, kas 2025. gadā ieguva jaunu vizuālo veidolu, ir mākslinieces Elitas Patmalnieces radīta radoša un koša laikmetīgās mākslas interpretācija. Līdz tam divdesmit gadu garumā šī lielformāta govs bija pazīstama kā “Ceļotāja” ar dizainu čemodāna formā, kuru veidoja mākslinieks Pauls Spridzāns. Nolietojuma dēļ skulptūrai tika piešķirts jauns tēls, bagātinot pilsētvidi ar spilgtu vizuālo pārvērtību.

Suvenīri

Papildus tiek radītas arī gotiņu figūriņu replikas un citi tematiski produkti, un katra figūriņa ir precīza kopija kādai no vairāk nekā 100 CowParade pasākumos izstādītajām oriģinālajām gotiņām. Tās iespējams iegādāties oficiālajā CowParade interneta veikalā – Mini Moos. Plašāku piedāvājumu vari apskatīt šeit.

cowparade.com

Akmeņu iela 5, Ventspils

Akmeņu iela 5